

Sundhedsministeriet

Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPNSLA/DEPLSL
Koordineret med:
Sagsnr.: 2106857
Dok. nr.: 1682345
Dato: 10-04-2021

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[12. maj 2021 kl. 14.00-15.00 Folketingets Epidemiudvalg]

Samrådsspørgsmål Æ om håndtering af smitte på Vestegnen

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Larsen (KF).

Samrådsspørgsmål Æ

”Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at smittetallene i kommunerne på Vestegnen bliver bragt ned, således at børnene i disse kommuner også får mulighed for at komme tilbage i skole?”

Ministerens besvarelse: ”Ministerens besvarelse: Ministeren bedes også redegøre, hvilke smittereducerende tiltag som regeringen påtænker at tage i brug i disse kommuner, herunder om ministeren ønsker at indkalde alle borgere i de berørte kommuner til test igennem e-boks?”

Ja, mange tak for det, og det er jo helt rigtigt, at på det tidspunkt, hvor samrådsspørgsmålet blev stillet, var der nogle steder, i den offentlige debat, og lokalt flere steder på Vestegnen, en opfattelse af, at man sad fast i denne nedlukning, og ikke kunne komme tilbage igen. Jeg læste endda i medierne at nogle mente, at børnene ikke kom tilbage i skoler og institutioner før sommer.

Nu er situationen jo så den, at der er gået noget tid siden samrådsspørgsmålet blev stillet, hvilket jo er ret fint. Nu kan vi lave en status på, hvad er der sket? Hvordan ser det ud på Vestegnen og de andre steder, som har været præget af de her nedlukningsselementer? Det vil jeg lige gennemgå i dette svar her. Jeg vil starte med at sige, at der slet ikke er nogen tvivl om, at epidemien har været hård for børn og unge overalt. Det er et kæmpe fokusområde. Derfor er det også godt, at vi den 4. maj indgik en aftale om yderligere genåbning, som har betydet, som udgangspunkt, at alle børn i grundskolen i hele landet kunne vende tilbage på fuld tid fra i torsdags [den 6. maj]. Men altså som udgangspunkt, da det er undtaget de sogne og kommuner, som vil være nedlukkede.

[Model for automatisk nedlukning]

Dette fordi vi jo også har aftalt, at vi – for at bevare epidemikontrollen – har en automatisk model for nedlukning. Den lukker ned for aktivitet lokalt, når vi ser en høj smittespredning.

Modellen for automatisk nedlukning trådte i kraft den 12. april. Vi har efterfølgende også aftalt at revurdere modellen, og det er også sket.

Det er sket efter inddragelse af Den Faglige Følgegruppe og Epidemikommissionen, og det betyder at grænseværdierne for denne automatisk nedlukning er ændrede, så en kommune nu skal have en testjusteret incidens på 250 for at lukke ned, hvor det før var 200. Og et sogn skal nu have en incidens på 500, som før var på 400, en positivprocent på 2.5 i stedet for 2 og fortsat mindst 20 bekræftede tilfælde i de sidste syv dage.

Samtidig er modellen justeret, så Styrelsen for Patientsikkerhed, i samarbejde med kommunen, i tilfælde af nedlukning af et sogn eller hele kommunen, vurderer om nogle institutioner kan genåbne hurtigere. Det er en helt konkret vurdering af konkrete skoler, institutioner mv., som vurderes ikke at være i nærliggende fare for påvirkning af smitte, vil kunne genåbnes hurtigere. Der kan jo, og det har vi set i starten, være nogle lokale forhold, som en automatisk model ikke tager højde for, og det kan man så tage højde for i denne model, vi har justeret til. Det synes jeg er godt, at vi gjorde.

For at sikre læring og trivsel for elever i sogne og kommuner med langvarig nedlukning – som vi eksempelvis så i Ishøj Kommune – så er modellen justeret, således at skoler, uddannelsesinstitutioner og klubtilbud kan gennemføre undervisning under særlige forholdsregler hvis de er under en langvarig lukning. Det er også beskrevet, hvor lang den skal være.

Denne model må vi konkludere er et vigtigt redskab. Den er blevet justeret og jeg synes at den er blevet justeret til at være et mere intelligent valg, en mere intelligent model, som samtidig har sin konsekvens. Og det er jo dér balancen er, for hvis der er alt for meget elastik, så er der ikke nogen konsekvens. Der skal være hurtig og effektiv konsekvens, hvis der er smittetigning, så vi får indkapslet og lukket aktivitet ned, men samtidig også mulighed for at komme hurtigst muligt ud af det igen, ikke mindst med henblik på børn og unges trivsel og læring.

Og nu kan vi så gøre en status, så lad os gøre det her og nu, hvor vi har mulighed for det.

Status er at siden modellen trådte i kraft har 14 sogne og 2 kommuner været nedlukkede. Og vi kan så også lave en status, der hedder at de sogne eller kommuner, der har været lukkede og som har fået bragt tallet ned ved testning og opsporing og andet og mindre aktivitet, og været åbnet igen... Alle disse kommuner og sogne har fastholdt og ligget under grænsen efter genåbning.

Det mener jeg er ekstremt positivt.. Og det mener jeg også at vi kan sige betyder, at – og det er jo ikke fordi at det er en perfekt model, men det tyder ihvertfald på, at den virker. I og med at man får bragt smitten ned, aktiviteten ned – det er et hårdt slag for lokalområdet, det er der ingen tvivl om, at det er, men så når vi får dem åbnet igen, så bliver de altså nede på et niveau. Og det er jo det, der er hele formålet. Så den del af vores resultater, synes jeg godt at vi kan være tilfredse med.

Hvis vi så laver den nuværende status, dvs. status fra i går så har vi en enkelt kommune, Hørsholm Kommune, som er nedlukket, og vi har også tre sogne. Det er Rungsted Sogn i Hørsholm Kommune, Sønderbro Sogn i Horsens Kommune og Tingbjerg Sogn i København, som jeg mener blev lukket i søndags. . Det vil sige, lige nu og her, er der ikke noglesogne eller kommuner på Vestegnen, der er over grænseværdierne i modellen for automatisk nedlukning.

Men det er ikke en hemmelighed, at hvis man ser på kendte tal for incidenser, så er det høje incidenser, også højere end mange andre steder, der er på Vestegnen. Men de steder hvor vi lige nu har incidenser, der er højere end grænserne, det er lige nu ikke på Vestegnen.

Tilbage den 12. april havde Ishøj Kommune en testjusteret incidens på 260, og det var gunden til at Ishøj blev nedlukket. Der blev iværksat en massiv indsats fra Styrelsen for Patientsikkerhed, men jo også med Ishøj Kommune og ikke mindst borgerne i hele kommunen, samt en masse frivillige og lokale foreninger. Også de politiske partier hjalp til her. Der var tale om en intensiveret og også i mange tilfælde en helt håndholdt smitteopsporing. Otte lukkede dage senere åbnede man op igen, og næsten en måned senere, den 11. maj, havde Ishøj en testjusteret incidens på 137, og det på trods af at Ishøj i hele perioden har været genåbnet på lige fod med resten af landet siden slutningen af april.

Jeg ved at den er omdiskuteret, denne model for automatisk nedlukning, fordi den gør ondt når den rammer, det gør den, jeg anerkender det fuldt ud, men apropos det, der blev sagt fra starten af fra Per Larsens side af, dvs. at vi siden efterårsferien har haft problemerne heromkring i disse kommuner – det er dette instrument, der virkelig har vist sig at have en effekt. Der kan også være andre begrundelser. Der kan være årstider, der kan være mange andre elementer, der spiller ind – selvfølgelig er der det. Men man må sige at der er noget tidsmæssigt, som gør at de har forladt et langt bedre sted, end de var op i mod at dette skete. Jeg synes at det er ekstremt positivt, og jeg synes at vi kan have grund til at rose børnene og de unge og familierne og foreningerne og kommunen og vores myndigheder for den kæmpe indsats, der har været foretaget – og fortsat foretages konkret i Ishøj Kommune. Men også generelt på Vestegnen.

Der er ikke tvivl om, at det har været vanskeligt at få bugt med smitten i flere af kommunerne på den københavnske vestegn. I sidste uge så vi fx, at Brøndby var tæt på at krydse grænsen til at blive nedlukket, men at det altså lykkedes at slå incidensen ned igen.

Og jeg er ikke i tvivl om at det, at man kan se at nu nærmer vi os grænsen, det får alle – borgere, kommunen, alle instanser, til at arbejde intensivt. Brøndby havde en meget stor sportsbegivenhed her i weekenden, og det var en kæmpe frygt for mange, hvis Brøndby skulle lukke ned før det, og det var rigtig godt, at det ikke skete. Det viser at der virkelig var et stort ønske om at få bugt med smitten.

De højeste testjusterede incidenstal på Vestegnen i går var altså stadigvæk i Brøndby Kommune med 149, Glostrup Kommune med 145, Albertslund Kommune med 138 og Ishøj med 137 per 100.000 indbyggere.

Så det er ikke fordi at det er på et lavt niveau. Men der er altså et stykke luft op, til der hvor man vil have automatisk nedlukning, og det skulle der også gerne være.

Når det er sagt, så er der andre områder i Danmark, hvor smitten stadig har mere fat end andre.

For nyligt så vi et udbrud i Vestjylland. Det er ofte koncentrerede, konkrete udbrud, som med meget stor hast vokser sig meget store. Omkring Esbjerg og Billund Kommune har vi set et udbrud. Der har været et udbrud her før, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed var massivt til stede i ugevis i Jerne, Grundtvig og Kvaglund Sogn for at bringe tallene ned. Vi har ligeledes været nødt til at tage skærpede restriktioner og tiltag i brug forskellige steder. Vi har også været i Vollsmose, som Per Larsen også nævnte. .

Det er klart, det er ikke fordi at jeg synes at nu har vi en model, nu kører det bare automatisk. Det skal hele tiden følges op af en massiv indsats, og det synes jeg at denne model er god til. Den er god til at monitorere og have nogle alarmklokker, der begynder at ringe, når man nærmer sig. Det synes jeg er positivt.

[Myndighedernes indsatser]

Der bliver spurgt til, hvad jeg vil gøre for at nedbringe smitten på Vestegnen. Her vil jeg for det første pege på modellen for automatisk nedlukning, som jeg nu har redegjort for. Derudover er det vores myndigheder, herunder Styrelsen for Patientsikkerhed, som iværksætter en række indsatser.

- Det gør de i tæt samarbejde med de relevante kommuner, med Region Hovedstaden på Vestegnen, Sundhedsstyrelsen og andre statslige myndigheder samt politiet for at nedbringe smittetallet på Vestegnen. Og det er på flere niveauer, og jeg kan nævne en række tiltag..Der er nedsat en Task Force Storkøbenhavn [siden november 2020], som understøtter initiativer for at nedbringe smittetallet, understøtter implementeringen af regeringens restriktioner, samt dataunderstøtter specifikke lokalkommunale problemstillinger.
- Københavns Vestegns Politi har nedsat en lokal beredskabsstab i informationsberedskab.
- Alle Vestegnskommuner har tilsluttet sig grundaftalen om bistand til smitteopsporing, hvor de modtager data og bistår med smitteopsporing af de smittede, som styrelsen ikke kan få fat i.
- Styrelsen bidrager i flere af Vestegnskommunerne med sundhedsfaglige supervisorer.

- Og styrelsen har et skærpet fokus på alle kommuner med incidens over 100, og det var altså nogle af dem jeg nævnte tidligere på Vestegnen, og intensiverer samarbejdet i form af bl.a. daglig dialog om konkrete udbrud mv.

Det er de generelle indsatser på Vestegnen. Derudover har myndighederne, og herunder særligt styrelsen for patientsikkerhed, i samarbejde med de berørte kommuner, iværksat yderligere tiltag, når en kommune har haft en testjusteret incidens højere end 100. Det er tiltag, som har været iværksat i alle Vestegnens kommuner, med undtagelse af Herlev, og det drejer sig om disse tiltag:

- Øget mobil testkapacitet.
- Indsættelse af testambassadører, der går på gaden og uddeler information og ringer på hos beboerne.
- En intensiveret og målrettet kommunikationsindsats på flere forskellige sprog, det er jo ofte nogle boligområder, hvor dansk kan være svært for alle indbyggere at tale, også på sociale medier. Man gør også det at man udsender sms'er til konkrete dele af kommunen med opfordring til at lade sig teste.
- Kontakt med repræsentanter fra forskellige civilsamfundsgrupperinger om vigtigheden i at lade sig teste.
- Udbredelse af information om kommunalt tilbud om hjælp ved udfordringer med boligforhold, indkøb m.v., herunder tilbud om isolationsfaciliteter
- Samarbejdet med boligorganisationer, lokale foreninger og trosamfund med opfordring til test og øget rengøring.

- Kontakt til virksomheder med vejledning om retningslinjer, øget hygiejne og opfordring til test.
- Dataleverancer fra Statens Serum Institut mhp. at understøtte kommunernes vurdering af, hvor kommunerne skal målrette indsatsen, sådan at kommunen har de informationer der skal til, for at sætte ind
- Intensiv udbrudshåndtering på institutioner, hvor de potentielle konsekvenser vil være særligt skadelige, såsom plejehjem, fængsler og lignende.

Desuden har styrelsen pr. 22. april 2021 udstedt påbud om besøgsrestriktioner på botilbud i 6 kommuner, 2 skoler har fået påbud og 2 plejehjem har fået udstedt påbud om besøgsforbud.

Der er mange redskaber i spil, det handler altså om, at bruge de rette redskaber til de rette opgaver. Og selvom det i nogle områder har taget længere tid end andre, og nogle kommuner fortsat ligger over det nationale gennemsnit, så er ingen af sognene eller kommunerne på Vestegnen altså pt. nedlukkede. Det synes jeg er positivt og det kunne tyde på, at nogle af – forhåbentlig mange af - redskaberne vi har i brug faktisk virker. Det er en kæmpe indsats, der gøres. Det er en indsats, hvis betydning ikke kan overvurderes.

En del af spørgsmålet til dette samråd handler om overvejelser ift. yderligere tiltag, bl.a. om hvorvidt man kan eller vil indkalde alle borgerne i berørte kommuner til test via e-boks.

Det er faktisk et redskab, der allerede har været taget i brug. Styrelsen for Patientsikkerhed udsendte i samarbejde med Ishøj Kommune, et brev til borgerne i Ishøj Kommune via netop e-boks med en opfordring til at lade sig teste.

Jeg kan ikke lige på stående fod sige, hvor succesfuldt sådan et redskab er. Det afhænger af en konkret vurdering om man vil bruge det igen.

Styrelsen for Patientsikkerhed justerer deres indsats i takt med smittebilledet i de enkelte berørte kommuner og sogne. Styrelsen sammensætter i samarbejde med kommunen tiltag, der er tilpasset den enkelte kommunes eller sogns smittebillede. Så det er ud fra den konkrete vurdering, der er derude.

Så listen er altså lang, med redskaber der tages i brug, og e-boks indkaldelse har altså også været taget i brug. Og det kan man så gøre igen, hvis man vurderer at det er et vigtigt og relevant redskab.

[Afrunding]

For at runde af vil jeg understrege den store indsats, der bliver gjort fra både myndighedernes og kommunernes side for at holde smitten nede på Vestegnen. Den er stor og jeg synes vi har grund til at rose alle, der har været involveret i det. Jeg synes det har været imponerende og det glæder os alle sammen at se at børnene er tilbage i skolen, også i Ishøj, og at de dommedagsprofetier, der var ude, blev gjort det til skamme. Det synes jeg er flot arbejde. Lad os arbejde for at det skal fortsætte, således at vi så meget som muligt undgår flere lokale nedlukninger. Men det kræver en fortsat massiv indsats, og det kræver at vi fortsat overvåger smitten nøje og er klar til at træde til, hvis det er nødvendigt for at bevare epidemikontrollen.

Fordi hvis vi ikke har de lokale nedlukninger, dels så risikerer vi at vi ikke får sat ind i tide, og dels risikerer vi jo også at smitten derfra så vil brede sig til resten af samfundet. Og det er formålet at forhindre dette.

Tak for ordet.